

Hvordan oplever og håndterer de danske infektionshygiejniske enheder risikoen for udvikling af antibiotikaresistente mikroorganismer?

Et Masterstudie fra 2014 udarbejdet af Helle Amtsbiller, MPH (Master of Public Health), Statens Serum Institut, Central Enhed for Infektionshygiejne.

Baggrund

Antibiotikaresistente mikroorganismer er et globalt folkesundhedsproblem, som WHO har haft fokus på gennem de sidste 40 år. I Danmark og i resten af Norden ses en markant stigning i resistensudviklingen. Situationen er specielt alarmerende set i lyset af, at der kun forventes at blive udviklet få nye antibiotika i nærmeste fremtid. Den øgede resistensudvikling er derfor en alvorlig trussel, ikke mindst for alvorligt syge patienter, men også for fremtidens patienter generelt.

Fra 2011 til 2012 faldt det totale forbrug af antibiotika, men faldet skete i primærsektoren, mens der i samme periode var en stigning i antibiotikaforbruget på hospitaler med ca. tre procent.

Formål

Studiet belyste hvordan udvalgte læger og sygeplejersker fra de danske infektionshygiejniske enheder oplevede og håndterede risikoen for udvikling af antibiotikaresistente mikroorganismer. Det skulle desuden vurdere, om der var behov for initiativer, der bedre kunne sikre overensstemmelsen mellem den officielle og den enkelte beslutningstagers forståelse og håndtering af problemet.

Forskningsspørgsmål

- Hvordan opleves og håndteres risikoen for udvikling af antibiotikaresistente mikroorganismer i det danske sundhedsvæsen?
- I hvor høj grad er fageksperter enige med udmeldinger fra nationale og internationale guidelines?
- Hvad bør der yderligere gøres for at begrænse udviklingen af antibiotikaresistente mikroorganismer?

Metode

1. Design:

Der blev valgt kvalitativ metode som er velegnet til at få indsigt i informanternes perspektiv og forståelse af verden, som den opleves af dem selv. Data blev indsamlet med individuelle interviews, af personer fra de danske infektionshygiejniske enheder og mikrobiologiske afdelinger fra hele Danmark, det transkriberede materiale omfattede 152/ A4 sider.

2. Deltagere og udvalg:

Det empiriske materiale repræsenterede 10 danske fageksperter nationalt. Anmodning om deltagelse blev sendt til udvalgte læger og sygeplejersker i de infektionshygiejniske enheder fra 4 regioner i Danmark.

3. Dataindsamling:

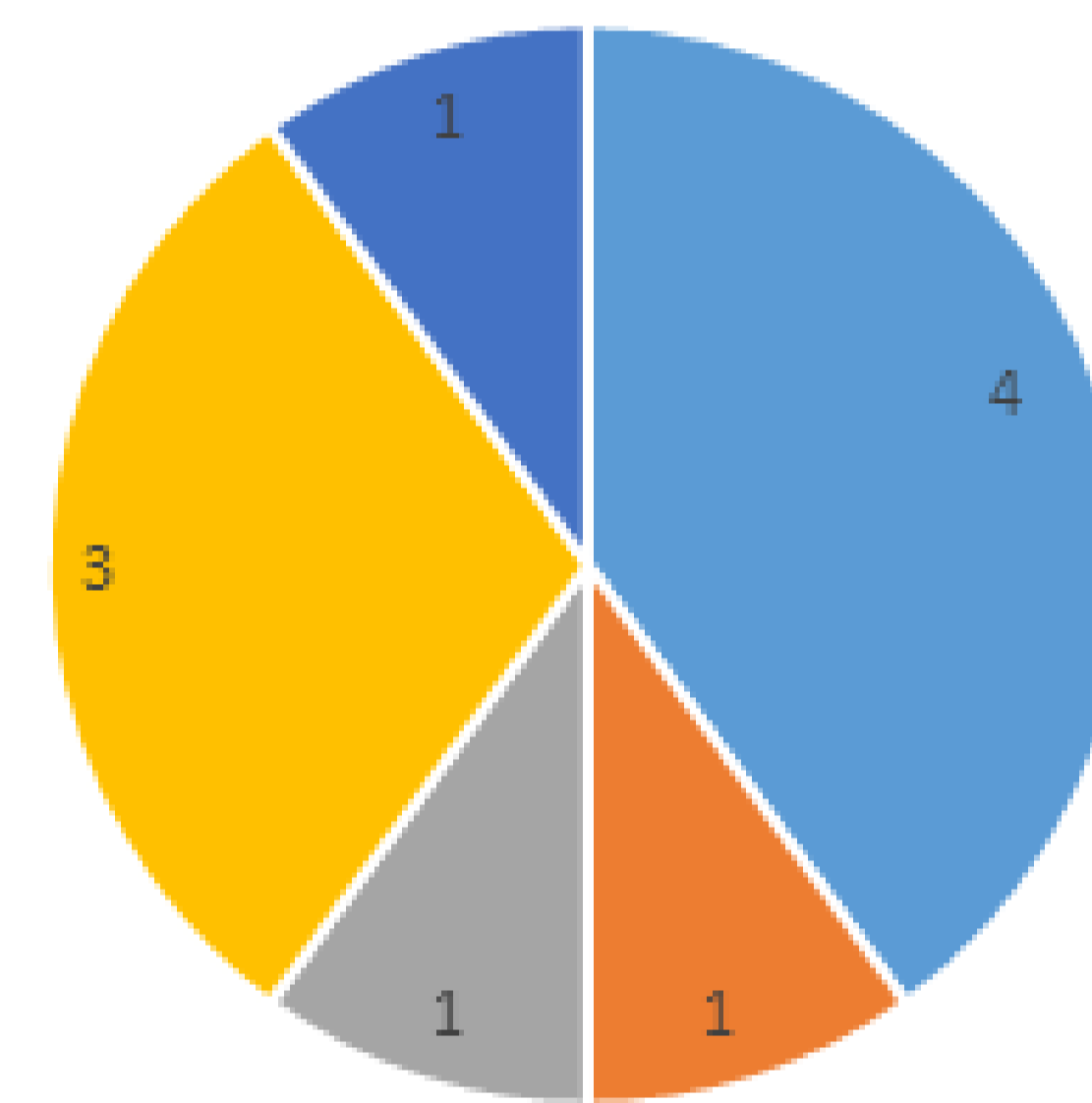
Interviewene var baseret på en tematisk interviewguide med overordnede spørgsmål om hvordan de oplevede risikoen for udvikling af antibiotikaresistente mikroorganismer, og om de oplevede, der var behov for initiativer der kunne forbedre overensstemmelserne imellem den enkelte beslutningstagers forståelse og håndtering af problemet og den officielle udmelding fra Sundhedsstyrelsen og andre nationale og internationale fageksperter. Der var opnået datamætning efter de første 6 interview.

4. Dataanalyse:

Data blev analyseret ved manifest kvalitativ indholdsanalyse. Ved indholdsanalyse søger man så systematisk, objektivt og data-nært som muligt at reducere og kondensere teksten, som efterfølgende kodes og samles til subkategorier og kategorier.

Udvalget af de 10 deltagere:

- Ledende overlæger/professorer med ansvar for infektionshygiejne/Universitetshospital
- Overlæge med ansvar for infektionshygiejne/Universitetshospital
- Ledende overlæge med ansvar for infektionshygiejne/Sygehus
- Hygiejnesygeplejersker/Universitetshospital
- Hygiejnesygeplejerske/Sygehus.

Resultat

Kategorier	Subkategorier
Oplevelse af arbejdet med at begrænse resistensudviklingen	
Implementering og efterlevelse af nationale og lokale retningslinjer	<ul style="list-style-type: none">• Holdninger og kendskab til retningslinjerne• Lokal implementering af retningslinjerne• Årsager til manglende efterlevelse af retningslinjerne
Forslag til forbedring af arbejdet omkring resistensudvikling	<ul style="list-style-type: none">• Kompetenceudvikling og ledelsesmæssig forankring internt• Overordnet ansvar og styring Nationalt

Konklusion

- Den hidtidige indsats har ikke været tilstrækkelig
- Man efterlever ikke anbefalingerne til, hvad der bør indgå i et infektionskontrolprogram
- Ikke behov for flere nationale og internationale guidelines, men behov for en langt bedre implementering og information til alle involverede personalegrupper
- Der blev efterlyst mere bastante udmeldinger fra specielt Sundhedsstyrelsen, også i forhold til mulige sanktioner ved manglende efterlevelse af gældende regler
- Der bør etableres et intersektorielt og tværsektorielt nationalt samarbejde, bl.a. med fokus på at minimere antibiotikaforbruget. Til dette kræves deltagelse af praktiserende, læger, fagprofessionelle fra sundhedsvæsenet, landbruget, Fødevarestyrelsen og – ikke mindst – involvering af ledere samt relevante organisationer og ministerier.

